

Instuderingsfrågor Peter Boström

1) I texten om kinesiska begrepp för sociala relationer (ni får ursäkta om den är tungläst med alla referenser hit och dit – avhandlingar är en råddig genre) finns en spänning mellan universella mänskliga förhållanden och specifika kulturellt laddade begrepp för att beskriva (och därmed också kontrollera) dessa. Om ni, utifrån den diskussionen, tänker på Takeo Doi centrala begrepp, *amae*; vilket eller vilka svenska begrepp kan ni tänka er motsvarar det japanska begreppet?

Någon form av behov att bli älskad och vara omtyckt, ånjuta någon annans uppmärksamhet osv.. Det är svårpreciserat alternativt rätt universellt eftersom Doi använder begreppet i många sammanhang.

2) *Guanxi* är ett extremt väldigt vanligt begrepp i texter om hur det kinesiska samhället fungerar. Utifrån den korta historik som ges i texten, vilken framtid kan ni tänka er för de företeelser som texten säger att begreppet idag associeras till?

Tror att det Kinesiska samhället iom. modernisering går ifrån att bero mycket på kontakter till att bli mer meritbaserat, i alla fall professionellt inom vissa yrkesgrupper och i större städer och företag. Förmodligen blir även nyare generationer mer självständiga och bygger relationer även genom andra kontaktnät än familjen och familjevänner i större utsträckning. Därmed verkligen inte sagt att begreppet och den nära relationen till familjen nödvändigtvis är på väg att fasas ut.

3) Återigen till frågan om universellt vs partikularistiskt: jämför det kinesiska begreppet *renqing* med det svenska begreppet "lagom", på jakt efter likheter och skillnader. Jämför sedan *renqing* med det japanska begreppet *ninjō* (orden skrivs med samma kinesiska tecken, 人情, men verkar åtminstone delvis vara vad vi språklärare brukar kalla "false friends").

Även om av som för oss är *lagom* förmodligen skulle överrensstämma rätt bra med *renqing*, så är *lagom* ingen regel i samma sätt som *renqing* verkar vara. Det finns inte alls något stigma associerat med att inte handla *lagom*, utan *lagom* är mycket friare. Det används även för att beskriva att man t.ex. vill ha "vanligt" mycket mjölk i kaffet, även om det inte är i någon mån fel att ta mer mjölk eller på något sätt avstå. *Renqing* verkar däremot inte användas förrän någon på något sätt avviker från normen, medan *lagom* snarare kanske används för att specifikt säga att man vill ha normativt mycket av något, ta en normativt lång promenad, varken för kort eller lång, osv.

ninjō står i kontrast mot sociala förpliktelser, det bör inte *renqing* göra som norm för hur "man ska känna". *Renqing* är inte pol mellan familjen/förpliktelser heller.

4) Vilken annan fråga är intressant att ta upp till diskussion kring veckans föreläsning och läsning?

Jag läste att Doi har fått utstå kritik av någon Peter Dale i *The Myth of Japanese Uniqueness* (1986). Det vore intressant att diskutera mer varför man känner ett behov att tillskriva att man måste vara japan för att förstå den japanska kulturen. Det känns i någon mån som att man inte vill lägga ner mödan som krävs för att förklara hela poängen.